

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Порівняльна грамати́ка німецької й української мов»

Ступінь вищої освіти Бакалавр

Спеціальність 035 «Філологія»

Освітня програма «Німецька мова та друга іноземна»

Рік навчання 3, семестр б

Форма навчання денна, заочна

Кількість кредитів ЄКТС 6

Мова викладання німецька

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка дисципліни в
eLearn

канд. пед. наук, доц. Пилипенко Олена Петрівна
pilipenko.helena@gmail.com

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1640>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є ознайомлення студентів з типологічними особливостями німецької та української мов, комплексне компаративне вивчення граматичних будов порівнюваних мов, встановлення спільних рис та відмінностей у системах граматичних категорій різних частин мови, системах синтаксичних одиниць.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Порівняльна грамати́ка німецької й української мов» є: закласти теоретичну основу граматики німецької та української мов через порівняння категоріального апарату обох мов; сформулювати у студентів розуміння характеру міжмовних граматичних зв'язків; розкрити основні граматичні трансформації при здійсненні перекладу за відсутності граматичних еквівалентів у порівнюваних мовах; навчити студентів вільного оперування граматичними структурами як в писемному, так і в усному мовленні та вживання граматичних форм на рівні автоматизму.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мови, що вивчається.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
6 семестр				
Змістовий модуль I. Граматична будова німецької та української мов. Зіставна характеристика іменника, займенника і прикметника у порівнюваних мовах.				
Тема 1. Предмет і завдання курсу. Визначення граматичної будови мови. Головні відмінності у граматичних будовах німецької та української мов. Теоретична і практична граматики. Морфологія і синтаксис, їх взаємозв'язок. Предмет порівняльної граматики для перекладацької практики.	24	Thema- die wichtigsten Unterschieden in grammatischen Strukturen der deutschen und ukrainischen Sprache Praktische Umsetzung der spezifischen theoretischen Kenntnisse der vergleichenden Grammatik	Виконання завдань до практичного заняття №1	15
Тема 2. Основні граматичні (морфологічні) поняття. Граматичне значення, граматична форма, граматична опозиція. Граматична категорія. Невідповідність граматичних категорій у різних мовах, зокрема в німецькій та українській мовах. Частини мови, їх склад в німецькій та українській мовах.	26	Grammatische Konzepten in den beiden Sprachen Praktische Umsetzung der spezifischen theoretischen Kenntnisse der vergleichenden Grammatik	Виконання завдань до практичного заняття №2	20
Тема 3. Порівняльна характеристика іменника в німецькій та українській мовах. Іменник як частина мови. Загальна порівняльна характеристика граматичних категорій іменника в німецькій та українській мовах. Порівняльна характеристика категорії числа. Порівняльна характеристика категорій відмінка. Порівняльна характеристика категорії роду. Категорія означеності/неозначеності в німецькій мові та засоби її відтворення в рідній мові.	14	Thema- die allgemeine Charakteristik des Substantivs und des Adjektivs in beiden Sprachen Praktische Umsetzung der spezifischen theoretischen Kenntnisse der vergleichenden Grammatik	Виконання завдань до практичного заняття №3	20

Тема 4. Порівняльна характеристика займенників різних розрядів у двох мовах. Займенник як частина мови. Розряди займенників. Граматичні категорії займенників. Зіставлення займенників різних розрядів в німецькій та українській мовах. Порівняльна характеристика прикметника. Прикметник як частина мови. Семантичні типи прикметників. Граматичні категорії прикметника у порівнюваних мовах. Ступені порівняння прикметників і засоби їх вираження.	16	Thema- die allgemeine Charakteristik des Pronomens in beiden Sprachen Praktische Umsetzung der spezifischen theoretischen Kenntnisse der vergleichenden Grammatik	Виконання завдань до практичного заняття №4	15
Модульна контрольна робота 1	2			30
Усього за змістовий модуль 1				100
Змістовний модуль 2. Зіставна характеристика дієслова в німецькій та українській мовах. Синтаксис				
Тема 1. Порівняльна характеристика граматичних категорій дієслова в німецькій та українській мовах. Дієслово як частина мови. Категорія особи. Категорія числа. Категорія часу. Категорія виду. Категорія часової віднесеності та засоби її відтворення в українській мові. Категорія стану. Категорія способу.	26	Thema- die semantisch-strukturellen Klassen der Verben in beiden Sprachen Praktische Umsetzung der spezifischen theoretischen Kenntnisse der vergleichenden Grammatik	Виконання завдань до практичного заняття №5	20
Тема 2. Типи синтаксичного зв'язку слів і засоби вираження синтаксичних відносин в німецькій та українській мовах. Типи синтаксичного зв'язку слів - сурядний, підрядний, предикативний. Засоби вираження синтаксичних відносин (форма слова, порядок слів, інтонація, службові слова).	28	Thema-Syntax (Satzreihe) in beiden Sprachen Praktische Umsetzung der spezifischen theoretischen Kenntnisse der vergleichenden Grammatik	Виконання завдань до практичного заняття №6	20
Тема 3. Порівняльна характеристика простого речення в німецькій та українській мовах. Односкладні речення в німецькій та українській мовах. Види підмета, особливості засобів вираження підмета в німецькій мові. Односкладні речення в німецькій та українській мовах. Зіставна характеристика присудка в порівнюваних мовах. Особливості узгодження присудка з підметом у числі. Види додатка в німецькій та українській мовах. Порівняльна характеристика означення в німецькій та українській мовах. Структурні і	26	Thema- Syntax (Satzgefüge) in beiden Sprachen Praktische Umsetzung der spezifischen theoretischen Kenntnisse der vergleichenden Grammatik	Виконання завдань до практичного заняття №7	15

функціональні особливості обставини в німецькій мові				
Тема 4. Порівняльна характеристика складного речення в німецькій та українській мовах. Зіставлення складносурядних речень німецької та української мов. Зіставлення різних типів підрядних речень в німецькій та українській мовах. Деякі особливі випадки структурних розходжень між складними реченнями.	16	Thema-Syntax (Satzgefüge) in beiden Sprachen Praktische Umsetzung der spezifischen theoretischen Kenntnisse der vergleichenden Grammatik	Виконання завдань до практичного заняття №8	15
Модульна контрольна робота 2	2		Виконання тестової контрольної роботи	30
Усього за змістовий модуль 2				100
Усього за 6 семестр				70
Залік				30
Усього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Амеліна С. М. Інфінітивні конструкції у сучасній німецькій мові. К.: Центр навчальної літератури, 2019.
2. Амеліна С.М. Порівняльна граматики німецької та української мов. навч.-метод. посібник Київ: Sprint print, 2021.
3. Артемчук Г. І., Назарук П. М. Порівняльна типологія німецької та української мов. К.: Вища шк., 2008.

4. Лалаян Л. С. Порівняльна грамати́ка німецької та української мов. Вінниця: Нова книга, 2012.
5. Палиця Г.С. Порівняльна типологія української та німецької мов. Дрогобич, 2010.
6. Bünting K.D., Bergenholtz H. Einführung in die Syntax. Grundbegriffe zum Lesen einer Grammatik. Weinheim: Beltz Athenäum Verlag, 2005.
7. Порівняльна грамати́ка німецької та української мов
<https://www.youtube.com/watch?v=scUYYdrcXVI>
8. <https://www.youtube.com/@EasyGerman>
9. <http://www.deutsch-lernen.com>
10. <http://www.hueber.de>
11. <http://www.goethe.de>
12. <http://www.langenscheidt.de>
13. <http://deutschlernen-blog.de>
14. <http://www.grammatiktraining.de>